

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Aktuális állategészségügyi kérdések

Dr. Bognár Lajos
élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős helyettes
államtitkár
helyettes országos főállatorvos

Veszprém, 2010.december 10.

- Klasszikus sertéspestis vaddisznókban
  - Veszettség
  - Vadkísérő jegy

Klasszikus sertéspestis vaddisznókban

- Az első eset 2007. január 22-én került megállapításra Nógrád megyében
- Pest megye meghatározott részében az első esetet 2007. december 10-én erősítették meg
- Mostanáig 262 eset került megállapításra vaddisznóban:
  - 120 Nógrád megyében
  - 42 Pest megye meghatározott részében

KSP fertőzött terület Magyarországon

- megállapított esetek
- veszélyeztetett terület, eset nem volt

KSP esetek 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Január	5	82	9	0
Február	0	18	3	0
Március	0	6	1	0
Április	0	3	2	0
Május	2	23	2	0
Június	8	12	5	0
Július	5	10	0	0
Augusztus	6	6	4	0
Szeptember	1	8	0	0
Október	2	6	1	0
November	6	11	0	?
December	16	5	0	?
Összesen	51	190	27	?

A szeropozitivitás százalékos aránya a fertőzött területen vaddisznók: minden korcsoport

Fertőzött terület	2009/2010 vadászati év			2010/2011 vadászati év 2010. 10.31-ig		
	Vizsgált	Pozitív	%	Vizsgált	Pozitív	%
Nógrád	5440	642	11,80	3321	129	3,88
Pest	3375	819	24,27	1766	157	8,89
Borsod-Abaúj-Zemplén	2027	47	2,32	1367	13	0,95
Heves	4313	73	1,69	2264	11	0,49

A szeropozitivitás százalékos aránya a fertőzött területen 1 év alatti vaddisznók

Fertőzött terület	2009/2010 vadászati év			2010/2011 vadászati év 2010. 10.31-ig		
	Vizsgált	Pozitív	%	Vizsgált	Pozitív	%
Nógrád	1527	145	9,50	1191	28	2,35
Pest	1801	218	12,10	925	31	3,35
Borsod-Abaúj-Zemplén	684	8	1,17	394	1	0,25
Heves	1808	16	0,88	989	2	0,20

A járványügyi helyzet rövid elemzése

- Az utolsó KSP eset 2009. október 30-án fordult elő Pest megye fertőzött területén
- Nógrád megyében az utolsó eset 2009. február 23-án került megerősítésre
- A szeropozitivitás is jelentősen csökkent a kilőtt vaddisznók minden korcsoportjában, összevetve az előző vadászati évvel

Remény van arra, hogy a vírus már nincs jelen a területen

Igazgatási intézkedések - célok

- Alapvető célok az első eset óta:
  - A betegség további területekre történő terjedésének megakadályozása
  - A betegség házisertés állományokba való behurcolásának megakadályozása
  - A fertőzött terület vaddisznó állományában a fertőzöttség csökkentése

Összefoglalva: a betegség kontrollálása, de végső cél a betegségtől való mentesítés

A betegségtől való mentesítés hazai stratégiája

- Jelenleg Magyarországon a betegség leküzdését az igazgatási intézkedések és a vadászat szabályozása segítségével igyekszünk elérni, de szükség esetére vakcinázási stratégiát készítünk
- Ahhoz, hogy ez sikeres legyen szükségünk van a vadászati hatóság, a vadászati érdekképviselők és minden vadász aktív segítségére
- Nagyon fontos, hogy a szükséges igazgatási intézkedéseket időben meghozzuk és így betegség terjedésének intenzitását csökkenthessük

Igazgatási intézkedések a betegség leküzdésére

A hatályos Mentésítési Terv legfontosabb elemei, figyelemmel az azóta elrendelt intézkedésekre is

1. Az egyéni vadászat szigorúbb ellenőrzése, különös tekintettel a belsőségek ártalmatlanítására
Cél: a vadbegyűjtők és a jogosulti gyűjtők gyűjtsék erre kialakított hűtőben, majd 1. osztályú melléktermék feldolgozóban ártalmatlanításra kerüljön.
2. Legalább 10%-kal több vaddisznó kilövése, mint az vadászati szempontból egyébként szükséges lenne
3. Több 12 hónaposnál fiatalabb vaddisznó kilövése
Cél: összes kilőtt vaddisznónak 20-25 %-a legyen 2010. novembertől kiterjesztve a 30 kg alatti egyedekre

4. A kilőtt kocák számának növelése
5. Ún. surveillance-zóna kialakítása a fertőzött terület körül (10 km széles zóna, Pest megyében a fertőzött területtől délre 40 km széles sáv).
Cél: minden kilőtt egyed szerológiai és virológiai vizsgálata és ezzel az éberség fokozása, valamint a házisertés állományok fokozott védelme
6. A fertőzött területen minden kilőtt vaddisznó szerológiai és virológiai vizsgálata kötelező. A fertőzött területen mintavételi területek (kb. 200km² méretűek) és minden mintavételi területre minimális mintaszám is meghatározásra kerülnek.
Cél: akkor is elegendő minta álljon rendelkezésre, ha valamely okból egyébként a vadászok nem lőnék ki a szükséges számú vaddisznót.
7. Kötelező a rendellenesen viselkedő vaddisznók kilövése mintázása (szerológia és virológia), és az elhullott vaddisznók mintázása (virológia).

A Nemzeti KSP Szakértői Csoport legújabb határozati javaslatai (2010. nov. 4.)

1. Állami kártalanítás hűtőkapacitás hiányában

A hűtőkapacitás hiánya miatt nem hasznosítható, társas vadászat során kilőtt vaddisznók után a vadászatra jogosult állami kártalanításra jogosult. Ennek feltétele, hogy a társasvadászat engedélyezésekor jelezze a várhatóan nem hasznosítható egyedek számát, illetve a vadászatot követően jegyzőkönyvet vegyen fel a hasznosításra nem kerülő testek mért, vagy becsült tömegéről egyedenként.

A fentieken túl szükséges a területen működő vadfeldolgozó vagy vadbegyűjtő írásbeli nyilatkozata a hűtőkapacitás hiányáról

Cél : járványügyi intézkedések maradéktalan végrehajtása

2. Virologiai vizsgálatra alkalmatlan minták

Nem jár állami kártalanítás akkor, ha a beküldött minta virológiai vizsgálatra azért alkalmatlan, mert nem megfelelő szervet, szervrészlet küldtek be (pl. mandula helyett nyálmirigy)

Virologiai vizsgálat céljára elsősorban mandulát kell beküldeni

3. Új állatorvosi mintakísérő

Új mintakísérő irat kiadása és 2010. december 1-től kötelezővé tétele a 4 érintett megye teljes területén, az eddigieknél pontosabb és részletesebb adatgyűjtést tesz lehetővé

Az állatorvos tölti ki, nem összetévesztendő a mintavevő vadász által kitöltött minta azonosítóval!

4. Újonnan létesített hűtőkapacitás igénybevétele

Lehetőség van határozattal az olyan létesítmények állami kártalanítás mellett történő igénybevételére, amelyek 2010. június 25 után (2010/354/EU határozat kiadása) engedéllyel létesített új hűtőkapacitással vagy hűtőkapacitás bővítménnyel rendelkeznek

Igénybevétel az idei vadászati évben, 120 Ft/ttkg bruttó állami kártalanítás, a szállítási, tárolási és hűtési költségeket figyelembe véve.

5. Elhullott vaddisznók virológiai vizsgálata

A korábbi 5000 Ft-os jutalom a gyakorlatban nem vált be, ezért visszavonásra került.

Vadászatra jogosultak mintavételi kötelezettsége!

Egész hulla vagy testrész, akár csöves csont is küldhető.

A hullát szükséges azonosító számmal, a jelenlegi vadászati szabályok szerint nagyvad azonosító számmal ellátni.

A vadászati hatóságnak jelentett hullaszám és a vizsgálatra küldött egyedek száma év végén összevetésre kerül.

6. Rizikócsoport

A rizikócsoportba tartozónak tekintjük most már nem csak az 1 év alatti egyedeket, hanem az 1 év feletti, de 30 kg-os testtömeget el nem érő egyedeket is.

Az állat életkorát 2 éves korig hónapokban kell megadnia a vadászatra jogosultaknak

7. Állami kártalanítással kapcsolatos problémák

Az állami kártalanítások kifizetésében jelentkező késések miatt a megyei igazgatóságok begyűjtik a vadászatra jogosultaktól azon kártalanítások adatait, amelyek esetében a kártalanítási határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon túl sem történt befizetés. Ezen határozatok listája felterjesztésre kerül az MgSzH elnökéhez és a szükséges intézkedés meg fog történni a kifizetés érdekében.

8. A korlátozó intézkedések feloldása

A Heves Megyei Területi Vadgazdálkodási Tanács kérésére a Szakértői Csoport megtárgyalta, hogy mikor kerülhetnek feloldásra a fertőzött területre vonatkozó korlátozó intézkedések.

Megállapításra került, hogy Heves megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye mentessé nyilvánítására legkorábban az idei vadászati év végén kerülhet sor, ha a járványügyi helyzet nem válik kedvezőtlenebbé.

Nógrád megye esetében ezt a kérdést a Szakértői Csoport 2011. tavaszán újratárgyalja.

Gyakorlati elvárások a vadászokkal szemben

Tartsák be a Nemzeti Mentelési Tervben foglaltakat, valamint a hatóság rendelkezéseit. Ennek megfelelően:

- A lehetőségekhez képest törekedjenek a vaddisznó állomány gyérítésére, de különösen a 30 kg alatti egyedek kilövésére
- A kilőtt vaddisznókból megfelelő mintát vegyenek (véralvadék a szívből és mandula!) és törekedjenek a minél pontosabb életkor meghatározásra
- Tegyenek meg mindent a hullák összegyűjtésére és virológia vizsgálatára vonatkozó előírások betartására
- A belsőségek ártalmatlanítására vonatkozó rendelkezéseket különös gonddal tartsák be, mivel a nem megfelelően ártalmatlanított belsőség a fertőzés egyik legfontosabb forrása

Veszétség

Halálos kimenetelű, gyógyíthatatlan betegség

Vörös róák betegségfenntartó szerepe

Megelőzés fontossága

Bejelentési kötelezettség alá tartozik

Róák orális immunizálása csalétekbe rejtett vakcinával

Jogi alap: 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet

Bejelentési kötelezettség

- Természetellenesen viselkedő rókát vagy egyéb vadon élő emlős állatot, jármű által elgázolt vagy ismeretlen ok miatt elhullott róka tetemének tényét az észlelő az állat-egészségügyi hatóságnak köteles bejelenteni;
- Az elhullott róka tetemének eltávolításáig, illetve a hatósági állatorvos rendelkezéséig állat vagy illetéktelen személy ne férhessen hozzá az elhullott állathoz;
- A betegsége gyanús vagy természetellenesen viselkedő állatot - amennyiben az elzárása egyáltalán lehetséges és veszély nélkül megtehető - olyan helyre kell elkülöníteni, ahol más állatokkal nem érintkezhet.

Orális immunizálás

Csalétkek kiszórása évente kétszer (tavaszi és őszi kampány)

2004 és 2007 között az ország egész területén

2008-tól csak meghatározott, magas kockázatú területeken

Állategészségügyi és vadászati hatóság együttműködése

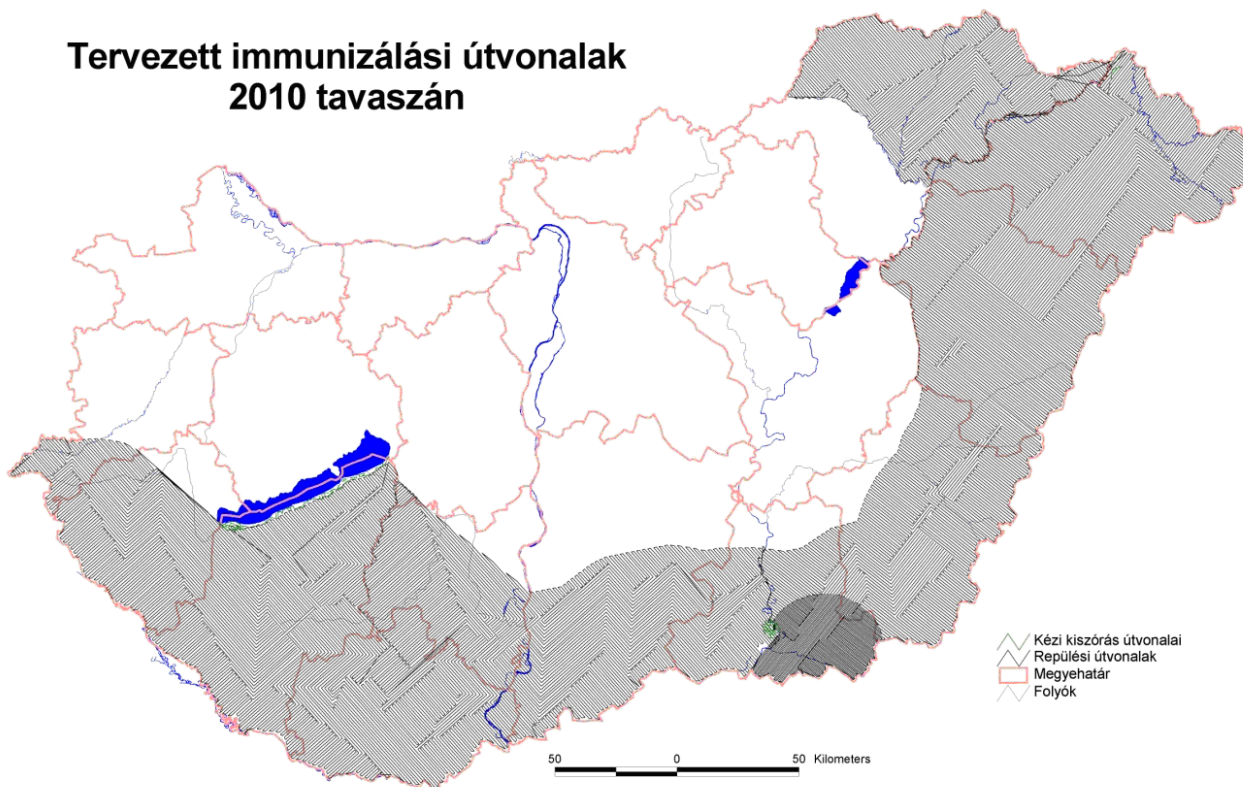
Vakcinázás kezdetétől számítva 14 napig ebzárlat és legeltetési tilalom elrendelése (kerületi főállatorvos)

Piros színű, figyelemfelhívó plakátok kihelyezése (költségtérítés ellenében a vadászatra jogosult)

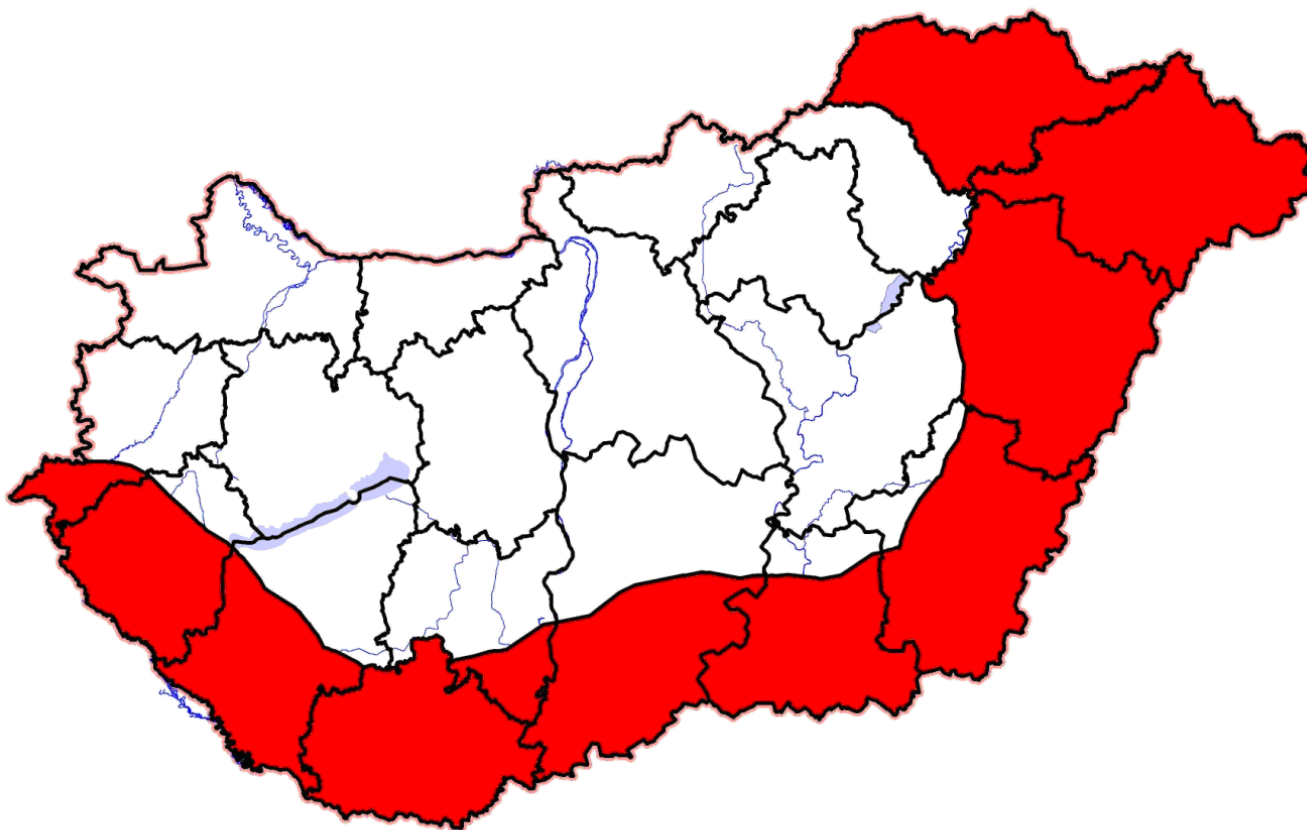
Vakcinázott terület 2010

Tervezett immunizálási útvonalak 2010 tavaszán

Vakcinázandó terület 2011

Veszétség monitoring

A veszétség elleni védekezés hatékonyságának monitoring jellegű ellenőrzése **az ország egész területére kiterjed**

A vakcinázás befejezését követően **évente 100 km² területenként 4 felnőtt rókát kell kilőni** (díjazás ellenében)

Előírt mintaszám pontos teljesítésének fontossága!

Vadászatra jogosultak → kilövés helye szerint illetékes kerületi hivatal → MgSzH Központ Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága kijelölt laboratóriumai (Budapest, Debrecen vagy Kaposvár)

Veszettség monitoring

A laboratóriumban ellenőrzik:

- a csalétek felvételét (tetraciklin jelzőanyag kimutatása),
- a vakcinázás hatékonyságát (ellenanyagok kimutatása),
- a fertőzöttséget (vírus kimutatása).

A monitoring céljából kilőtt rókák vizsgálatán kívül el kell végezni az elhullott rókák és egyéb vadon élő emlősállatok hulláinak veszettségre irányuló vizsgálatát is.

Veszettség esetek alakulása (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Róka	7	2	3	6	2	7
Kutya/ macska	2	-	1	1	-	1
Egyéb	-	1	-	-	-	1
Összesen	9	3	4	7	2	9

Vadkísérő jegy (141/2009. FVM rendelet)

- Az elejtett vad azonosítását és nyomonkövetését szolgálja
- Tartalmaz egy egyedi azonosító számot, valamint a húsvizsgálattal kapcsolatos és egyéb megállapításokat, adatokat
- **Jelenlegi formátuma nem nyert széles körben elfogadást sem a vadászegyesületek, sem a hatóság részéről**
- A „légycsapó-szerű” forma alkalmazása nem bizonyult gyakorlatiasnak
- **Az azonosítási rendszer felülvizsgálata vált szükségessé.**

Vadkísérő jegy (tervezett új rendszer)

- Az elejtett vadra fizikailag csupán egy azonosító számot tartalmazó plomba kerülne
- Ezen azonosító szám a vadat kísérő (de ahhoz fizikailag nem kapcsolódó) dokumentációra kerülne átvezetésre
- Ez megfelelően tisztán tartható, a húsvizsgálati megállapítások és egyéb adatok így nem vesznének el, és nem válnának olvashatatlaná a szennyeződés miatt

Vadkísérő jegy (tervezett új rendszer)

- Az új rendszer bevezetését lehetővé tévő jogszabályi módosítás a **jövő év elejére** várható
- Az új rendszer hatályba lépése és a közbeszerzési eljárás lefolytatása közötti átmeneti időszakban a tervek szerint a hatóság lehetővé tenné a jelenlegi rendszer alkalmazását.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!